

Perspectief

Perspectief is het oogpunt van waaruit men iets bekijkt, de positie die men inneemt bij het observeren. De wijze waarop men iets aanschouwt, gewoon hoe men het ziet.

Alle mensen hebben een ander perspectief, op de wereld, ons land en onze gemeente, zowel letterlijk (want we kijken niet door dezelfde ogen) als figuurlijk (we beschikken allemaal over andere ervaringen, meningen en overtuigingen waar we de geobserveerde werkelijkheid aan toetsen)

Hellendoorn is een prachtige gemeente om te wonen, te werken en te recreëren. Daarbij hebben we veel ambities op het gebied van maatschappelijke opgaven. Ik denk aan ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting, bedrijvenpark 't Lochter, duurzaamheid, NZ-verbinding, wonen maar ook bij het sociaal beleid. Dit is prachtig verwoord in ons coalitieakkoord "Duurzaam, durven doen.

Wie had in januari kunnen bedenken dat we nu met een ombuigingsoperatie zitten van bijna 9 miljoen terwijl we toen nog ruim 2 miljoen in de reserve sociaal domein hadden en zelfs een klein budget beschikbaar voor nieuw beleid. De tegenvallers stapelden zich op vooral in het sociaal domein.

De hoofdoorzaak van dit grote tekort is het Rijk. Enerzijds omdat we bij nieuwe taken veel te weinig geld krijgen en anderzijds door de systematiek van 'samen de trap op, samen de trap af'. Het is niet uit te leggen aan onze inwoners dat gemeenten grote bezuinigingen moeten doorvoeren terwijl het Rijk miljarden overhoudt.

Als CDA willen we een eerlijke vergoeding voor gemeenten. Wij gaan hiervoor aanstaande zaterdag 9 november op ons partijcongres een resolutie indienen. Ik roep alle partijen op om ook actie te ondernemen richting Den Haag.

Hoe lossen we dan in Hellendoorn onze financiële problemen op voor 2019 hebben wij de ontstane tekorten op kunnen vangen door o.a. diverse reserves in te zetten, investeringen door te schuiven en een taakstelling op het sociaal domein te zetten. Voor 2020 en verder moeten we vergaande maatregelen nemen die niet alleen de inwoners maar ook de ambtenaren, bedrijven, agrarische bedrijven, instellingen en verenigingen gaan raken.

Als raad zijn we hier al ruim een half jaar mee bezig. We hebben thema sessies gehad en bezuinigingsvoorstellen voorgelegd gekregen van het college. Op basis daarvan is een koersdocument unaniem vastgesteld door de raad.

Hierna zijn er speeddate avonden geweest met inwoners, belangenorganisaties, sportverenigingen, vrijwilligersorganisaties enz. Tevens heeft de raad een digitale enquête uitgezet om inwoners naar hun mening te vragen.

Daarnaast hebben we als CDA Hellendoorn onze leden mee laten denken, veel schriftelijke reacties gehad en natuurlijk hebben we als houvast ons verkiezingsprogramma en het coalitieakkoord.

Is het dan allemaal kommer en kwel of is er nog perspectief, kunnen er meerdere gezichtspunten zijn zodat we een breder beeld krijgen.

Ik neem u, aan de hand van de 10 speerpunten uit ons verkiezingsprogramma, mee in wat er al gerealiseerd is in deze raadsperiode en in onze afgewogen keuzes voor deze begroting.

1 verbetering veiligheid in de buurt

Veiligheid is een basisbehoefte in een sterke samenleving, waarin mensen zich thuis en geborgen voelen. Wij realiseren ons dat een risicoloze samenleving niet bestaat en er geen sprake kan zijn van 100% controle of toezicht.

Als CDA zijn wij het eens met de keuze om in 2020 de prioriteit te leggen bij ondermijning, personen met verward gedrag en jeugdcriminaliteit, Cybercrime en woninginbraken en diefstallen.

Een veilige buurt is voor het CDA ook een veilige schoolomgeving zoals dit jaar geregeld voor basisschool De Es. Maar ook geen hondenpoep meer op straat. Hondentoiletten zijn opgeruimd en hondenbezitters verplicht om zelf de uitwerpselen op te ruimen.

2 Vrijwilligerswerk ondersteunen

Het CDA wil dat de gemeente randvoorwaarden creëert waaronder het brede vrijwilligerswerk kan floreren.

Dit geldt o.a. voor onze Brandweer vrijwilligers. Zij liggen nu zelf onder vuur. Wij willen ze graag als vrijwilligers houden en hopen dat er een goede oplossing voor hen gevonden wordt.

Ook zien wij mogelijkheden en kansen voor een vergaande samenwerking binnen het sociaal domein met De Welle en St. Evenmens. Zij moeten 10% inleveren op de huidige subsidie voor de taken die zij nu uitvoeren. Dat is pijnlijk maar daar tegenover staat dat er kansen zijn om taken uit het sociaal domein over te nemen waar weer nieuwe geldstromen tegenover kunnen staan.

Vanuit dit perspectief zien zij ook nieuwe kansen en is er inmiddels een uitgebreide businesscase samengesteld met vele mogelijkheden.

Om deze samenwerking te stimuleren hebben wij een motie voorbereid.

3 goed openbaar vervoer

Openbaar vervoer draagt bij aan een betere bereikbaarheid en aan verbetering van de leefomgeving. Onze wens was om van Nijverdal een Intercitystation te maken en dat alle kernen bereikbaar blijven. Station Nijverdal is een Intercitystation geworden en de buurtbus rijdt nu ook naar Hellendoorn en zelfs naar Kronnenzommer. Op dit moment loopt er een onderzoek om deze buurtbuslijn door te trekken naar Ommen. Allemaal gerealiseerd door de inzet van vele vrijwilligers uit onze gemeente.

4 verkeersveiligheid bevorderen

Een goede bereikbaarheid gaat hand in hand met een goede verkeersveiligheid. De VSO Elimschool is bijna klaar en wij zien de uitvoering van onze motie om een veilige fietsverbinding te realiseren naar deze school toe graag starten.

De Noord-Zuid verbinding gaat door en zelfs de blackspot rotonde Helmkruidlaan wordt meegenomen.

Er is een oplossing gevonden voor de oversteek bij Haarle. Geen ultieme oplossing maar op dit moment de best haalbare. Als CDA blijven we lobbyen in Den Haag voor optimalisatie en realisatie van de N35 naar A35.

Vandaag dienen we daarvoor een motie in, een motie die vorige week of deze week door alle CDA-fracties van gemeenten die langs de N35 liggen in hun raad wordt ingediend. Deze motie is om de Minister van I&W tijdens het bestuurlijk overleg MIRT eind deze maand, op te roepen tot opwaardering van de N35, traject Zwolle-Enschede.

5 behoud van alle soorten onderwijs

Unaniem heeft de raad gekozen voor de nieuwbouw van Reggesteyn zodat de school hier behouden blijft. We roepen het college op om te blijven kijken naar mogelijkheden om ander middelbaar onderwijs naar onze gemeente te krijgen.

6 zorg voor ieder die het nodig heeft

Dat is en blijft het uitgangspunt van het CDA.

De grootste bezuiniging moet gerealiseerd worden in het sociaal domein, de jeugdzorg, WMO en participatie

Als CDA zien we grote meerwaarde in preventief werken, zowel vanuit maatschappelijk als vanuit financieel perspectief. Wie aan de voorkant het ontstaan of verergering van problemen voorkomt, is op de langere termijn beter af. We zijn dan ook blij met de POH-er en zien ook dat dit resultaat heeft. Op die manier kan voorkomen worden dat cliënten doorstromen naar zwaardere zorg

De samenwerking met het onderwijs moet gezocht worden om vroegsignalering meer te kunnen benutten.

Het is ook niet raar om mensen tussentijds te bellen met de vraag hoe het gaat en of de zorg nog nodig of passend is."

Zorg gaat over mensen, De mens moet dan ook centraal staan in ons zorgstelsel waarbij professional, familie en mantelzorger in het juiste perspectief staan zodat zorg voor iedereen toegankelijk en betaalbaar blijft.

7 werk en participatie voor iedereen

CDA zet zich in voor betaald werk voor iedereen die dat kan maar ook voor mensen waarvoor betaald werk een brug te ver is.

We denken dat we dat prima zelf kunnen regelen en zijn dan ook voor de ontmanteling van de gemeenschappelijke regeling SOWECO.

We willen ook dat jongeren uit minimagezinnen mee kunnen doen en daarom het kindpakket op 120% houden.

Hiervoor dienen we een amendement in samen met andere partijen.

Het CDA vindt het ook belangrijk dat iedereen toegang heeft tot deelname aan sport. Sport zorgt voor een betere gezondheid voor jong en oud maar heeft ook een groot sociaal doel, zeker in de kleine kernen. Daarom willen we de verhoging van de sporttarieven terugdraaien.

Hiervoor dienen we een amendement in samen met andere partijen.

8 leefbaar platteland

De agrarische sector, welke een grote achterban van ons als CDA is, krijgt op dit moment veel voor de kiezen zoals de strenge milieuregels, asbestsanering, de PAS (stikstofproblematiek) en de PFAS (giftige stoffen die in de grond zitten en niet afbreken). Het CDA wil onze boeren maximaal steunen om hun werkzaamheden goed uit te kunnen voeren. Wij zijn positief over de pilot voor de erfcoaches die inzichtelijk maken wat er speelt op de boeren erven en aandacht hebben voor stille armoede.

Ondernemers zijn belangrijk als werkgevers en die hebben wij nodig voor de uitvoering van de participatie wet. Wij zijn enthousiast over de mooie voorbeelden die er op dit gebied al zijn.

Als CDA begrijpen wij de problemen en zorgen die boeren en ondernemers hebben met de voorgestelde OZB-stijging van 25%. Wij hebben goed geluisterd en gezocht naar een structurele oplossing om de OZB voor niet woningen te verlagen met 12,5%.

Hiervoor zullen wij een amendement indienen met verschillende partijen

9 Vitale dorpen en kernen en voldoende betaalbare woningen

Extra aandacht vragen wij voor woningbouw in alle kernen als er behoefte is dan actief bezig gaan. Ook hebben wij aandacht voor huurwoningen met een lagere huur van €400. De laatste jaren hebben we veel woningcontingenten afgeboekt en ligt de nadruk meer op inbreiding dan op uitbreiding ook in de kleinere kernen.

10 duurzaamheid: rentmeesterschap hier en nu voor daar en straks.

Duurzaamheid is een financieel gezonde gemeente. Wij durven als CDA toekomstgerichte beslissingen te nemen, een blijvend financieel onafhankelijke gemeente is ons doel.

Zoals gezegd, de voorgestelde OZB-verhogingen voor 2020 doen pijn, ook in een aangepaste vorm. Wij hebben altijd betoogd dat de OZB-verhoging gezien moest worden als een sluitpost. Dat betekent dat er in deze verdere raadsperiode niet nogmaals sprake kan zijn van een extra OZB-verhoging. Eventuele tekorten dienen binnen de begroting zelf gevonden te worden.

Wij horen graag van het college of zij zich conform afspraak blijven inzetten voor beperking van de OZB-tarieven tot aan de definitieve vaststelling in Februari 2020. Als CDA streven wij naar een verhoging in 2020 voor niet woningen met maximaal 10% en voor woningen met maximaal 20%.

Duurzaamheid is ook klimaat: Rentmeesterschap in deze tijd gaat niet over 'een onsje meer of minder'. Het gaat inmiddels om meer dan energietransitie. Aan de orde is herinrichting van ons leven (voedsel en landbouw, water, circulaire economie). Groei in welvaart blijft mogelijk, als die maar gebaseerd is op innovatie en niet op meer verbruik van fossiele brandstoffen en aantasting van het milieu. Zo'n offensieve, ambitieuze aanpak kan het gevoel van saamhorigheid versterken als iedereen zijn deel bijdraagt aan de oplossing.

Zowel in Haarle als in Daarle zien we daar mooie voorbeelden ontstaan. Ook bedrijven, inwoners en de gemeente zelf dragen hun steentje al bij voor een gemeente die we door willen geven.

Perspectief. Het kan van belang zijn te weten bij wie, in deze raad, het perspectief ligt om gebeurtenissen op de juiste waarde te schatten. Een perspectief kan sterk gekleurd zijn door de persoon bij wie het perspectief ligt.

Het CDA bedankt iedereen die betrokken is geweest bij de totstandkoming van deze moeilijke begroting en wenst u allen, raad, college en ambtenaren veel wijsheid en inzicht bij de uitvoering.